

ВИСНОВОК

рецензента

доктора педагогічних наук, професора **Федоришина Василя Ілліча**

на дисертацію

ЧЖОУ ТІНТІН

«Формування культурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вивчення історії музики»,
поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво)

У поданому на рецензування дисертаційному дослідженні Чжоу Тінтін порушується проблема формування культурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вивчення історії музики, яка є актуальною для багатьох освітніх систем різних країн світу. Наразі більшість освітніх систем, зокрема, України та Китаю, орієнтуються на *компетентнісний підхід* до навчання і виховання студентської молоді, тому що його реалізація у змісті освіти й мистецької освіти, зокрема, сприяє формуванню готовності у випускників вищої школи системи базових, або ключових компетентностей, серед яких вагомим значенням набуває культурна компетентність. Саме про це йдеться у Рекомендаціях Ради Європи, документах ЮНЕСКО, Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», концептуальних засадах Нової української школи, професійних вчительських стандартах тощо. Проблема компетентнісного підходу актуалізована і в освіті Китаю, про що зазначено в Державній національній програмі «Китай – XXI століття», Стратегії розвитку освіти в Китаї в XXI ст. та інших документах, де підкреслюється важливість прагнення Китаю до інтеграції в світові освітні та загальнокультурні процеси.

У сфері вищої мистецької освіти формування культурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва як інтегральної, що синтезує музичну і загально-культурну розвиненість майбутнього фахівця, визначає його мотивацію до художнього пізнання та розширення мистецького світогляду, виявляється у змісті навчальної дисципліни музично-теоретичного

циклу «Історія музики». Саме історико-музикознавча підготовка є вкрай значущою у фаховій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва, так як її культурно-компетентнісний потенціал є ідентичним до компетентнісного потенціалу пізнання мистецтва загалом як художньо-образної сфери творчості людини.

З огляду на зазначене, дисертаційну роботу Чжоу Тінтін вважаємо *актуальною* для розв'язання сучасних проблем вищої мистецької освіти, а вибір теми дослідження є цілком виправданим та своєчасним.

У змісті дисертації авторкою послідовно відображено процес розв'язання визначених завдань на основі об'єкта, предмета та мети дослідження. На різних етапах наукового пошуку дисертанткою був обраний комплекс відповідних методів дослідження. Серед них: *теоретичні методи* (аналіз наукових джерел; синтез, порівняння, систематизація; аналіз освітнього процесу та ін.); *група емпіричних методів* (діагностувальні: опитування, бесіди, педагогічне спостереження), моделювання, педагогічний експеримент, метод експертних оцінок та ін.; а також *методи математичної статистики* для обробки й аналізу одержаних даних та їх порівняння із вихідними положеннями.

Цілісну методологічну рамку дослідження становлять визначені дисертанткою *наукові підходи* (компетентнісний, культурологічний, діалогічний) та *педагогічні принципи*: культуровідповідності; мистецької та позамистецької інтеграції; практико-діяльній орієнтованості освітнього процесу (особливо його історико-музикознавчої складової); актуалізації креативних ресурсів особистості; діалогічності; зв'язку пізнання мистецтва з історією людства, історією країни та національної культури. Всі окреслені принципи між собою взаємопов'язані: дотримання одного з них означає дотримання та опору на інші.

Дисертаційне дослідження Чжоу Тінтін без сумніву вирізняється *науковою новизною*, яка виявляється в тому, що в роботі *вперше* з'ясовано

культурно-компетентнісний потенціал історико-музикознавчої підготовки в системі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, який полягає в цілісному *контекстному* охопленні історією музики як навчальної дисципліни логіки розгортання музичних процесів і стилів від витоків до сьогодення із врахуванням національних традицій. Це передбачає: сучасне розуміння музичних феноменів і цінностей у контексті давнє-сучасне, діалогу культур; спрямування змісту історико-музикознавчої підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на формування цілісних уявлень про зв'язок музичних процесів із життям та позамистецькими сферами знання у контексті мистецтво-життя, мистецтво-наука; взаємозумовленість знань з історії музики з музичним виконавством, музично-педагогічною діяльністю та іншими видами діяльності, які є затребуваними в сучасному соціокультурному просторі в історико-соціальному контексті: волонтерство, арт-терапія, менеджмент, звукорежисура та інші форми культурних практик.

Міждисциплінарний потенціал досліджуваного феномену скерував дисертантку до обґрунтування *методичних засад*, які охоплюють педагогічні *принципи*; комплекс *педагогічних умов*, об'єднувальним чинником яких є установка на художню та міжособистісну комунікацію в культурно-освітньому середовищі, що охоплює всі напрями фахової підготовки з концентрацією на вивченні дисципліни «Історія музики» та власне *методику* формування означеної якості процесі вивчення зазначеної дисципліни.

На позитивне схвалення заслуговує розроблена *авторська поетапна методика формування культурної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вивчення історії музики*, яка складається з трьох методичних блоків: «Історія музики в контекстному аналізі», «Історія музики в єдності музикознавчого, виконавського та методичного аналізу музичних творів», «Музика і наука». Зазначені методичні блоки впроваджувалися дисертанткою симультанно впродовж всього періоду

вивчення студентами навчальної дисципліни «Історія музики» з використанням відповідних до кожного методичного блоку форм і методів навчання з акцентуванням домінантних для кожного етапу задачі труднощів за принципом нарощування.

Для визначення ефективності розроблених методичних засад дисертанткою були розроблені *критерії*, які корелюються зі змістом структурних компонентів культурної компетентності: мотиваційно-культурний, когнітивно-рефлексивний, практико-діяльнісний та ціннісно-змістовий, а також підібрані відповідні *показники* до них.

На особливу увагу заслуговують прогнозування та характеристика рівнів культурної компетентності, яких можуть досягти майбутні вчителі музичного мистецтва, реалізуючи культурно-компетентнісний потенціал історії музики: *високий* (компетентісно цілісний творчий); *достатній* (компетентісно спрямований ситуативний); *початковий* (компетентісно-дискретний); *низький* (компетентісно-індіферентний).

У цілому результати дисертаційного дослідження викладені чітко і послідовно, що свідчить про досягнення поставленої мети та успішне розв'язання висунутих завдань. Дисертаційна робота логічно структурована, складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (199 найменувань, з них 25 – англійською та китайською мовами) та додатків з ілюстраціями. Загальний обсяг дисертації – 220 сторінок, з них 180 сторінок основного тексту.

Основні теоретичні положення та результати дослідження повною мірою відображені у 7 наукових публікаціях, серед яких 4 публікації у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні, 2 – праці апробаційного характеру, що свідчить про повноту викладу основних положень та результатів дисертаційного дослідження.

